

KASTEEL d'URSEL

MAGAZINE

Driemaandelijkse uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 12de jaargang # 48 | november-december 2016-januari 2017

Schrijf en Blijf
voor altijd in het kasteel

Beste Vriend,

Regelmatig komen lezers ons vertellen hoe blij ze zijn dat dit Magazine gratis is. Dat is graag gedaan, omdat we onze Vrienden willen bedanken voor hun rol als ambassadeurs. Onze Vrienden bezoeken onze activiteiten, praten met hun omgeving over het kasteel en bouwen mee aan een draagvlak. We vragen geen abonnementsgeld, want we krijgen iets veel waardevollers: betrokkenheid.

Het is precies die betrokkenheid die we met 'Schrijf en Blijf' willen aanspreken. We hopen van harte dat jullie – als Vrienden en als ambassadeurs van het kasteel – ons willen steunen om dit project te lanceren. We hopen dat jullie jezelf willen vereeuwigen en een

boodschap voor de toekomst op onze muur willen laten zetten. Een levensmotto, een favoriet citaat, een zelfgeschreven gedicht, een herinnering of een voorspelling, een filosofische gedachte of een liefdesverklaring: het kan allemaal. Wil je helpen, maar heb je geen inspiratie? Doe dan een stukje van de muur cadeau aan je vrienden of familie.

Als Vriend van het kasteel kan je nu al terecht op www.schrijvenblijf.be. Zo zijn jullie al zeker van jullie plekje wanneer we op 19 november onze officiële campagne lanceren.

Schrijf en blijf. Voor altijd in het kasteel!

LUK LEMMENS
gedeputeerde voor cultuur

KOEN DE VLIETGER-DE WILDE
directeur kasteel d'Ursel

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 10
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:
Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens, Ludwig Caluwé,
Inga Verhaert, Bruno Peeters,
Peter Bellens en Rik Röttger, leden
en
Danny Toelen, provinciegriffier

Jaargang 12, nummer 48,
november–december 2016–januari 2017

Redactie: Veerle Moens en Koen De Vlieger-De Wilde,
met medewerking van Elena Peeters

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: De Bie Printing, Duffel

Oplage: 5.250 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

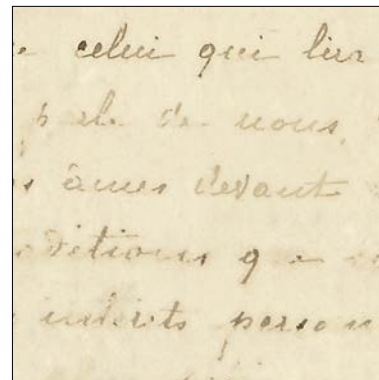
KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Gratis magazine

Wil je het magazine van kasteel d'Ursel thuis ontvangen? Bezorg ons dan je adresgegevens. Alle nummers zijn ook terug te vinden op de website.

Nieuwsbrief

Wil je nog beter geïnformeerd zijn over het reilen en zeilen in het kasteel? Schrijf je dan via de website gratis in op de elektronische nieuwsbrief.

Kasteelheer voor één dag

Word kasteelheer voor één dag en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Je kan het kasteel huren voor onder andere recepties, seminaries, ontvangsten, diners en fotoreportages. Voor meer info, het reglement en de tarieven kan je ons bellen of surfen naar de website.

Dankjewel vrijwilligers

Op 18 september nodigden we al onze vrijwilligers uit in het kasteel voor het jaarlijkse vrijwilligersfeest. Ter ere van Servandoni en Spontini deden we dat dit keer in Italiaanse stijl. Meer dan vijftig vrijwilligers schoven aan voor een pastabuffet en een gezellige babbel. Op die manier wilden we hen bedanken voor hun inzet tijdens de voorbije maanden. Ze hielpen met promotie, onthaal en toezicht tijdens de tentoonstelling over Servandoni. Tijdens de Kasteelfeesten staken ze de handen uit de mouwen aan de kassa, de bonnetjesstand en de drankbediening. Graag bedanken we iedereen die er niet kon bij zijn nog eens langs deze weg.

Wil je het enthousiaste vrijwilligers-team van het kasteel komen versterken, stuur dan een mailtje naar info@kasteeldursel.be. Als vrijwilliger word je uitgenodigd voor de opening van de tentoonstellingen en voor het jaarlijkse vrijwilligersfeest. En krijg je onze eeuwige dankbaarheid.

© Joris Carppens

Werken in het park

Met het vallen van de bladeren starten ook de winterwerken in het park. Onlangs hebben we een reeks monumentale lindes een eerste keer geknot. Het gaat om de bomen langs de walgracht, ter hoogte van de hondenweide. Toen de hertog d'Ursel nog in het kasteel woonde, werden die bomen beheerd als knotlinden. Om de vijf à zeven jaar liet hij de opschietende takken afzagen en verkopen als brandhout. Sinds het vertrek van de hertog in de jaren 1970 is dat niet meer gebeurd. Daardoor zijn de opschietende takken intussen stevige bomen geworden. Om inscheuren of windval te vermijden, hebben we beslist om ze vanaf nu opnieuw te knotten. Om de bomen zo goed mogelijk te laten herstellen, gebeurt dat in verschillende fasen. Elke paar jaar korten we de 'bomen op de bomen' met ongeveer acht meter in. Zo zullen ze hopelijk nog tientallen jaren langs de walgracht blijven staan. Net zoals vorig jaar herwaardenen we een kwadrant van het parkbos. Door voornamelijk Amerikaanse eik en robinia te kappen, creëren we licht en ruimte. Zo krijgen jonge plantjes volop kans om op te schieten en ontstaat er op termijn opnieuw een divers bos, met een waardevolle onderbegroeiing van struiken en kruiden. In het eerste kwadrant zijn de resultaten al goed te zien.

Om veiligheidsredenen wordt het terrein op weekdagen afgesloten voor bezoekers. Tijdens het weekend is het parkbos wel toegankelijk.

Dit najaar kwamen zes leerlingen van PITO Stabroek een hele week helpen bij de herwaarderingswerken. Ze volgen het zevende specialisatiejaar Tuinaanleg en -onderhoud. Voor hen is het een uitstekende praktijktraining; voor ons betekent het een grote hulp en het is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen provinciale domeinen en scholen!

Een creatief laboratorium

De hele maand oktober bood het kasteel onderdak aan *Red Jacket*, een project rond Emile Verhaeren van onze collega's van Cultuurcentrum Ter Dilft. Hedendaagse kunstenaars toverden de locatie om tot een kritisch en creatief laboratorium. Ze gingen in dialoog met het oeuvre van de dichter, zijn entourage, zijn engagement en de tijdsgeest waarin hij leefde. We zagen unieke creatieopdrachten passeren met werk van beeldende kunstenaars, muzikanten, schrijvers en performers. Het evenement lokte enkele honderden bezoekers naar het kasteel, die er soms voor het eerst kennismaakten met de prachtige omgeving.

Schrijf en blijf.

OVER HOE HET BEGON

Twee zussen

Gedurende bijna vier eeuwen is het kasteel de favoriete zomerresidentie van de adellijke familie d'Ursel. Elk jaar trekt de hertog er met zijn familie en bedienden naartoe. In de zomer van 1877 zijn ook de dochters van de hertog van de partij: de 26-jarige Sophie en haar twee jaar jongere zus Juliette.

Goden en vlinders

Tijdens hun vakantie maken Sophie en Juliette een collage om boven een deur te plaatsen. Het is een prent van een boeddhistische godin die wordt vereerd door twee kinderen. Rond hen vliegen vogels en vlinders en aan beide zijden staan bloemen- en fruitranken. De figuren hebben Sophie en Juliette geknipt uit Chinese prenten. De planten en dieren zijn afkomstig uit overschotjes van het blauwe Chinese behang, dat in dezelfde kamer hangt.

Een brief achter het behang

Maar de zussen hebben nog een verrassing in petto. Aan de achterkant van hun collage verbergen ze een brief. Daarin beschrijven ze zichzelf – met de grote neus die hun familie kenmerkt – en zeggen ze hoe gelukkig ze zijn. In het postscriptum onthullen ze ook hun ware bedoeling: hun brief is een boodschap voor de toekomst!

Spoken in het kasteel?

'Dat hij die dit zal lezen, zich niet vergist in onze bedoelingen,' zo klinkt het, vertaald uit het Frans. 'Wij spreken tegen u, omdat u aan ons zou denken en omdat u onze waardevolle tradities zou koesteren: dat iedereen zijn persoonlijke belangen opoffert voor het algemeen belang en het familiegevoel bewaart als een kostbare schat. Zolang dit geliefde kasteel overeind staat, zullen we met onze schaduwen de kamers zegenen waarin zoveel generaties gelukkig zijn geweest. Hingene, september 1877.'

VOOR ALTIJD IN HET KASTEEL

Sophie en Juliette © Famille d'Ursel

Ghemar Frères, Photographes du Roi, Bruxelles.

Sophie en Juliette d'Ursel © Famille d'Ursel

Een naam, een gebed en een borstel

Terwijl Sophie en Juliette hun collage maken, plaatsen vader en zoon Huygelen in dezelfde kamer het blauwe Chinese behang. Op elke muur schrijven ze een korte boodschap: 'Fait par B. Huygelen, Tapisseur Puers 1877', 'Suite par Joseph Huygelen, Tapisseur à Puers. 1877' of 'Cette pièce a été retapissée en 1877'. Ze noteren ook een gebedje: 'Bid voor de zielenrust van de opdrachtgevers en de uitvoerders van dit werk'. Achter het behang laten de behangers ook hun typische tapiessiersgerei achter: een borstel, naald en draad.

Historische graffiti

Vader en zoon Huygelen zijn niet de enigen die sporen hebben nagelaten. Bijna elke kamer in het kasteel is versierd met Chinees papierbehang of met katoenen stoffen. En op bijna elke muur is wel een woord, een teken of een krabbel terug te vinden. Dikwijls signeren of dateren de behangers de pleisterlaag achter hun werk. Soms schrijven ze er nummers en praktische aanwijzingen, zoals 'Tapisserie' of 'Papier'. Hier en daar vinden we een kort versje of een ontwerp-tekening voor decoratie.

Een fragiele schat

De katoenen wandbespanningen dateren uit de 17de tot de 20ste eeuw. Ze komen uit India en Europa en ze zijn zowel bedrukt als beschilderd. Katoenen stoffen werden dikwijls gebruikt als wandbespanning, zeker in een zomerresidentie. Het is echter uitzonderlijk dat ze in bijna elke kamer hangen. Bovendien koos de familie d'Ursel niet voor de traditionele

interieurstoffen, maar voor kledingstoffen met kleinere, herhaalde motieven. Alles bij elkaar vormen ze een unieke collectie op Europees vlak: geen enkel kasteel of landhuis heeft zoveel katoenen wandbespanningen die nog ter plaatse worden bewaard.

EN HOE HET VERDER GAAT

En nu jij...

Deze uitzonderlijke wandbespanningen worden intussen gerestaureerd en klaar-gemaakt om ze terug te plaatsen. Maar eerst is het aan jou. Vereeuwig jezelf en zet een boodschap voor de toekomst op de muur van het kasteel. Je levensmotto, je favoriete citaat, een zelfgeschreven gedicht, een herinnering of een voor-spelling, een filosofische gedachte of een liefdesverklaring: het kan allemaal. Je kan zelfs kiezen in welke taal je dat doet: in het Nederlands of het Frans, maar ook in het Grieks, Hindi of Chinees. Eén teken kost slechts tien eurocent en de opbrengst gaat integraal naar de restauratie van de wandbespanningen.

Voor altijd in het kasteel

We vragen ook aan vooraanstaande schrijvers en dichters, wetenschappers en filosofen, kunstenaars en opiniemakers om een boodschap voor de toekomst te bedenken. In de loop van de winter schrijft kalligraaf Brody Neuenschwander alle teksten in zwierige letters op de muren van het kasteel. Deze Amerikaan woont al jaren in Brugge en werkte mee aan de films van Peter Greenaway.

Doe een stukje muur cadeau

Zoek je een uniek (kerst)cadeau? Reserveer dan een stukje van de muur voor je vrienden of familie. Je krijgt een mooi verpakt boekje met de teksten en foto's van dit verhaal, kant en klaar om onder de kerstboom te leggen. Via een code voor de website kan de ontvanger meteen een boodschap voor de toekomst schrijven.

Kom naar het kasteel

In het voorjaar zullen alle boodschappen op de muren van het kasteel staan. Maar voordat we ze verbergen achter de katoenen bespanningen, kan je er hoogst uitzonderlijk naar komen kijken. Op 10, 11 en 12 maart 2017 ontvangen we alle mensen die zelf een tekst hebben geschreven of die een stukje van de muur cadeau hebben gedaan. Ze krijgen meteen ook een heel bijzondere toegangskaart voor de toekomst.

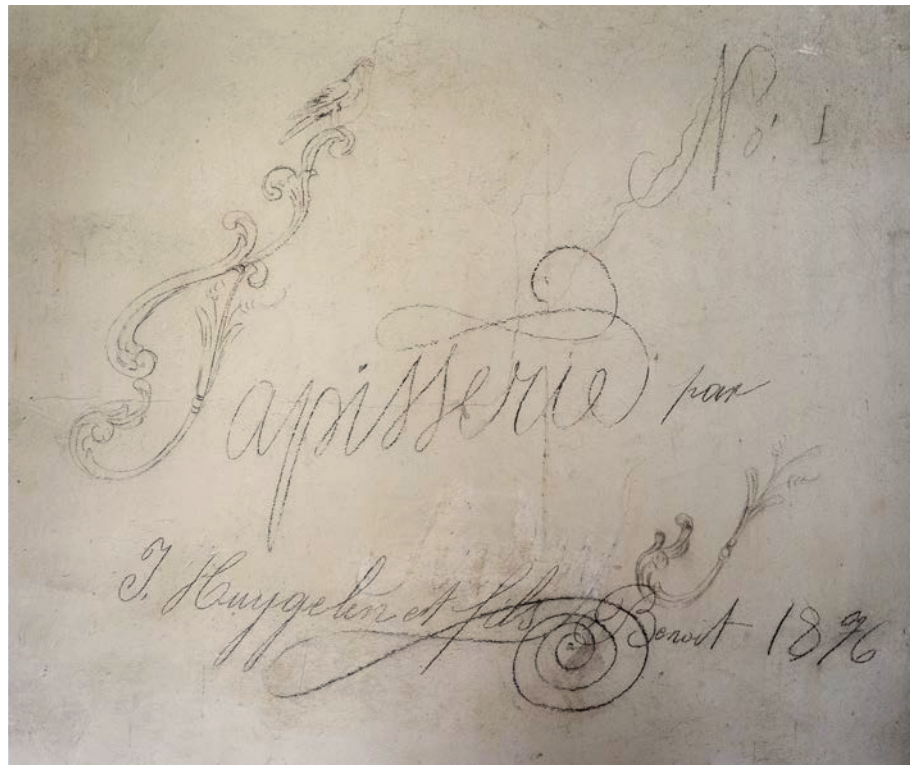
Jouw boodschap onthuld

De boodschappen zijn bestemd voor de toekomst. We zullen ze voor het eerst onthullen in 2027 (over 10 jaar) en dan opnieuw in 2042, 2067 en 2117 (dus over 25, 50 en 100 jaar). Telkens tijdens het tweede weekend van maart mag iedereen de dromen, wensen en verlangens uit 2017 komen lezen. Wie op dat moment de oorspronkelijke uitnodigingskaart meebrengt (goed bewaard of goed geërfd) zal als een prins of prinses worden ontvangen. En alle toekomstige bezoekers zullen dwars door het behang kunnen kijken met digitale snufjes die nu nog lang niet zijn uitgevonden.

Wil jij onze nakomelingen ook een boodschap meegeven? Schrijf dan, en blijf; voor altijd in het kasteel.

www.schrijvenblijf.be

VAN 1877 NAAR 2016

Op 11 juni 1877 was het in Hingene 28 graden in de schaduw, zo schrijft de 26-jarige Sophie d'Ursel naar haar broertje Léo, met zijn tien jaar de benjamin van de familie. *'Zeg tegen [je zus] Marguerite dat het goed gaat met haar duiven: ze hebben het enorm naar hun zin in hun kleine kasteeltje, waar het wijffe al enkele dagen onverdroten zit te broeden. De zwanen broeden ook. Ze hebben hun nest gemaakt aan de rand van het park, tegenover het rustaltaar van de grote processie. Iedereen die er passeert, kijkt ernaar en het is echt heel mooi. Kleine eendjes zijn er amper. Ik ken een moeder die rondwandelt met zes kindjes en een andere met slechts drie. Er dwaalt ook een kroost rond zonder toezicht en zonder bescherming: ze gaan zeker een triestig leven en zonder twijfel een nog triester einde tegemoet.'*

Terwijl buiten de duiven, zwanen en eenden hun gang gaan, zijn Sophie en haar twee jaar jongere zus aan de slag met vogels en vlinders, bloemen- en fruitranken. Ze knippen ze uit overschotjes van het blauwe Chinese behang en schikken ze rond een boeddhistische godin die wordt vereerd door twee kinderen. In september 1877 zijn beide collages klaar. Vader en zoon Huygelen plaatsen ze in de antichambre van het *quartier de la belle alcôve*. Erachter verstoppen ze de brief die de gravinnetjes voor de toekomst hebben geschreven. De behangers zetten zelf ook hun namen op de muur en ze verbergen hun tapissiersgerei achter het Chinese behang. Maar hoe is het hen sinds dat plechtige moment verder vergaan? En zou het mogelijk zijn om hun afstammelingen terug te vinden?

'Tapissier te Puers'

We richten onze pijlen eerst op Joseph (Josephus) Huygelen. Hij wordt op 17 oktober 1818 geboren in Puurs, als zoon van Philippus Franciscus Huygelen en Maria Elisabeth Kiekens. Hij werkt als 'behanger en garnierder' en in zijn advertenties in het *Nieuwsblad van 't Kanton Puers* lezen we hoe gevarieerd dat beroep wel is: hij verkoopt en plaatst behangpapier en -stoffen, maar ook gordijnen, tapijten en matrassen. Oude 'pluimen bedden' kan hij zelfs met stoom zuiveren van alle ziekten en 'onreinigheid'. En dat allemaal met 'eene goede en spoedige bediening'. Het maakt Joseph Huygelen tot de geknipte man voor de inrichting van herenhuizen en kastelen in de wijde omgeving. In Hingene is hij zeker actief in 1876 en 1877. Naast de antichambre met het blauwe Chinese behang neemt hij in die periode

Advertentie in het *Nieuwsblad van 't Kanton Puers*

ook twee kamers op de eerste verdieping onder handen. Samen met zijn zoon Benoit decoreert hij een slaapkamer met katoenen stoffen in Indische stijl. De rode, roze en blauwe bloemen van het behang passen perfect bij het helder blauw en baksteenrood van het vast tapijt, een echte innovatie voor die periode. Achter het behang zetten ze een sierlijke handtekening: 'Tapissier par J. Huygelen et fils Benoit 1876 5 septembre'. Het eenvoudig geschetste vogeltje zal het honderdveertig jaar later tot op de affiche van *Schrijf en Blijf* schoppen. Een jaar later plaatsen vader en zoon een bedrukt katoen met bloemen en vogels tegen de muren van het kabinet in de rechtersoren, waarschijnlijk het kantoor

van de hertog. 'Nieuw herdaan door Josephus Huygelen van Puers in het jaar 1877 (Auguste)', zo klinkt het deze keer. En ze krabbelen ook een oud spotversje op de muur dat verwijst naar het begin van de Nederlandse Opstand tegen de Spaanse koning Filips II: 'den eersten dag van april verloor alva seinen bril'. Op 1 april 1572 veroverden de watergeuzen inderdaad het stadje Den Briel op de hertog van Alva. Waarom Joseph – of Benoit – uitgerekend dit versje kiest, is een raadsel.

Het drama van Octaaf

In 1877 is Benoit (officieel Petrus Benedictus) 30 jaar oud. Hij is de zesde van maar liefst elf kinderen die Joseph en zijn echtgenote Maria Parijs samen krijgen. Slechts één van hen, Josephus Ludovicus, zet de stamboom verder. Deze Louis Huygelen (1861–1941) neemt de zaak én de gewoon-

Octaaf Huygelen

ten van zijn vader over. 'Ernieuwt door L. Huygelen en C. Lemmens. Tapissier te Puers', zo schrijft hij op 25 september 1906 op de muur van het kabinet in de linker-toren. Hij plaatst er een katoenen stof met rode, roze en beige bloemmotieven over een oudere 18de-eeuwse stof. Op dat moment is Louis al jaren getrouwd met Maria Meeus en de trotse vader van vijf dochters en drie zonen. Hun grootvader Josephus Huygelen is vijf jaar eerder, in 1901, op 82-jarige leeftijd overleden. Net voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog bouwen Louis en Marie op de Kouter in Bornem (de huidige Albertstraat) een nieuw huis. Hun achterkleindochter Hilde van Hoeymissen

woont er nog steeds: 'Mijn overgrootvader had een klein fortuin verdiend met het *tapisseren* en decoreren van kasteeltjes her en der. Alles ging hem voor de wind tot kort voor het uitbreken van de oorlog zijn zoon Octaaf werd opgeroepen. Welgeteld één nacht bracht hij onder ons dak door voordat hij werd gemobiliseerd. In Tildonk wachtte Octaaf de vijand af. Hij werd in de buik getroffen en dodelijk gewond op een trein richting Engeland gezet. Wonder boven wonder reed de ziekenhuistrein langs Bornem en hield er een dag en een halve nacht halt. Octaaf bevond zich plots op niet meer dan dertig meter van het nieuwe ouderlijke huis. Zo dicht en zo ver.'

'Omstaanders verwittigden Louis en Marie en ze snelden naar de gesloten trein. Ze konden wat over en weer roepen, troosten en moed inspreken. Mijn overgrootvader stelde alles in het werk om Octaaf uit de trein te krijgen. Maar geen belofte of geen geldsom kon baten. Het was hartverscheurend tragisch. Midden in de nacht vertrok de wagon. 's Morgens werd enkel een klein afscheidsbriefje gevonden op de verlaten rails. Octaaf stierf in het Engelse ziekenhuis en werd begraven in een massagraf met twaalf anderen. Na de oorlog bood de legerleiding nog aan om zijn lichaam te repatriëren naar Bornem. "Wie krijgt ge dan thuis?" zeiden Louis en Marie en ze gingen er niet op in.'

Een wijdvertakte stamboom

Na de oorlog zorgen twee zussen en twee broers van Octaaf voor een talrijk nageslacht. Honderd jaar later bestaan deze vier takken nog altijd. Samen tellen ze vele tientallen afstammelingen, die we dankzij genealoog Jef Paredaens dikwijls bij naam kennen. We hebben hen opgespoord om het voorbeeld van hun voorouder Joseph Huygelen te volgen en nu zelf een boodschap voor de toekomst op de muur van het kasteel te zetten. De meest enthousiaste reactie kwam uit de tak van Joanna Huygelen (1902–1976), de jongste kleindochter van 'onze' tapissier Joseph. In 1926 trouwde ze met Jules Merckx (1889–1965). Hun gelijknamige kleinzoon Jules was onmiddellijk bereid om mee te werken: 'Ik vind het een zalig

initiatief, maar ik moet wel zeggen dat het me enkele dagen heeft beziggehouden. Het is een vreemd gevoel als je plots iets verneemt van een betovergrootvader die je zelf niet rechtstreeks gekend hebt. Zeker omdat ik deze zomer zelf voor het eerst grootvader ben geworden ...’ In de weken die volgden, bezorgde Jules regelmatig mailadressen van (verre) familieleden. Hij was ook de eerste om een prachtige boodschap voor de toekomst te schrijven. Deze winter zal onze kalligraaf ze samen met de teksten van de andere afstammelingen naast de sierlijke letters van hun voorouder Joseph Huygelen schrijven.

Sophie, Gräfin von Schönburg-Glauchau

Terug naar de late negentiende eeuw. Tijdens hun jeugd zijn Sophie en Juliette onafscheidelijk. Dat verandert in 1879, wanneer de familie Karl, Graf von Schönburg-Forderglauchau (1832–1898), uitkiest als echtgenoot voor de 28-jarige Sophie. Charles de Schönbourg, zoals hij door zijn schoonfamilie genoemd wordt, is dan een 47-jarige weduwnaar. Zijn eerste echtgenote Adelheid von Rechteren-Limpurg, was kort na de geboorte van hun zontje Joachim (‘Joa’) overleden. Niet onbelangrijk detail voor de familie d’Ursel: de Duitse graaf was ooit protestant, maar bekeerde zich tot het katholicisme.

Sophie verhuist naar het Oost-Duitse Wechselburg, ongeveer tussen Leipzig en Dresden, en ontfermt zich liefdevol over de 6-jarige Joa. Kort na haar huwelijk schrijft ze naar haar broer Léo: ‘Joa kent je foto’s in mijn album en bijna alle andere afbeeldingen die zich erin bevinden. Hij houdt ook veel van Hingene en geeft uitleg aan vreemden: “Dit zijn de ramen van het salon, hier ziet u de eetkamer die uitgeeft op het balkon, hier de kamer van mijn grootmoeder en erboven die van *maman*”. In elk geval, hij zal zich op bekend terrein begeven wanneer we het plezier zullen hebben om *le cher Hingene chérie* terug te zien.’

Enkele maanden later schrijft ze Léo opnieuw over Joa: ‘Bid voor hem, opdat hij een dappere en moedige jongen zou worden, en bid voor mij opdat ik hem naar dat doel kan leiden en het hem kan

Sophie met Carl en Joa von Schönburg © Famillie d’Ursel

doen bereiken. Elke middag komt Joa les volgen in mijn kamer. Hij heeft een hoge kruik die hij naast mijn bed zet. Eerst laat ik hem een paar fabels leren en dan laat ik hem moeilijke woorden oefenen, omdat hij moeite heeft met de juiste uitspraak. Dan vertelt hij me een of twee oude verhalen (allemaal in het Frans) en daarna vertel ik er hem een of soms twee nieuwe, wat hij heel boeiend vindt. Op zondag vertel ik hem geen nieuwe verhalen, en vertelt hij mij ook niets, maar mag hij zijn lievelingsverhalen kiezen.’

Juliette, comtesse de Bourbon-Busset

In 1882 trouwt Juliette met Robert, graaf de Bourbon-Busset (1848–1918). Hij stamt uit een 15de-eeuwse buitenechtelijke tak van het Huis van Bourbon, een van de belangrijkste Europese dynastieën die regeerde in Frankrijk, Spanje, Napels, Sicilië en Parma. De Bourbon-Bussets hebben echter nooit aanspraak gemaakt op een van deze tronen. Net zoals haar zus trouwt Juliette met een weduwnaar wiens echtgenote in het kraambed was overleden en wordt ze de stiefmoeder

van een zevenjarige zoon, François. Ze verhuist naar Frankrijk en verdeelt haar tijd tussen Parijs, het kasteel van Busset en een herenhuis in het stadje Moulins in centraal-Frankrijk.

Sophie en Juliette wonen ver van elkaar, maar de familiebanden blijven nauw. Ze voeren een intense correspondentie met hun moeder, Henriëtte d'Harcourt, en hun vele broers en zussen. Af en toe ontmoeten ze elkaar in Wechselburg, Busset, Moulins, Brussel, Parijs, Zwitserland of aan de Côte d'Azur. En natuurlijk in Hingene, 'hun oude nest', in de woorden van hun schoonzus Antonine de Mun. Denken ze bij die bezoeken nog terug aan de warme zomer van 1877, toen ze hun boodschap achter de Chinese prent verstopten? Fantaseren ze over wie ze ooit zal vinden? Of zijn ze hun *folie de jeunesse* vergeten en helemaal benomen door de zorgen en verantwoordelijkheden van het volwassen leven?

Vreemde vragen uit Hingene

Jarenlang is de wankel gezondheid van haar echtgenoot de grootste zorg van Sophie. In 1899 overlijdt Charles de Schönbourg na een slepende ziekte. Samen met enkele familieleden haast Juliette zich naar haar zus. Ze bieden haar morele steun,

maar ze maken zich ook zorgen over haar toekomst. Joa is intussen 26 jaar en de universele erfgenaam van zijn vader. In een lang gesprek verneemt de schoonfamilie dat Charles zijn testament heeft geannuleerd zodra Joa meerderjarig werd en dat hij hem mondelinge instructies heeft gegeven over wat er voor Sophie gedaan moest worden. Ze ontvangt een ruim jaarlijks pensioen, mag blijven wonen waar ze wil, krijgt paarden en zilverwerk ter beschikking. Juliette schrijft: 'Ik moet zeggen dat Joa de wensen van zijn vader als heilig beschouwt. Op materieel vlak komt het dus wel in orde, maar op moreel vlak, daar wringt het schoentje. (...) Die afgrijselijke, vreselijke eenzaamheid met zijn doelloosheid, zijn angsten, zijn tranen, zonder een gelijke om mee te praten. Ik hoop dat ze naar Hingene zal gaan, dat ze naar Busset zal komen, maar ze zal er slechts op bezoek zijn.'

Het is moeilijk om het met zekerheid te zeggen, maar uit de brieven die Sophie in de jaren erna naar haar familie schrijft, blijkt geen grote neerslachtigheid. Ze heeft een goede band met Joa en zijn echtgenote, gravin Octavie Chotek. Voor wie houdt van verbanden met de Grote Geschiedenis: haar zus, Sophie Chotek, trouwt met aartshertog Ferdinand van

Oostenrijk en wordt in 1914 samen met hem vermoord in Sarajevo, bij de aanslag waar de Eerste Wereldoorlog uit voortvloeit. In Wechselburg geniet Sophie intussen van haar kleinkinderen Charles (genoemd naar zijn grootvader), Adèle, Minzi, Marie-Immaculée, Elisabeth, Francisca-Sophie, Ernest-Henri en Marie-Agnès. In haar testament omschrijft ze hen als 'de lieve kleinkinderen waar ik zo veel van hou' en hun vader Joa noemt ze 'het kind dat ik als het mijne zag.' We vonden het dan ook gepast om voor *Schrijf en Blijf* contact te leggen met de hedendaagse leden van de familie von Schönburg.

Dat hebben we ook gedaan met de afstammelingen van Juliette en Robert. Hun eerstgeboren zoon Henri werd niet ouder dan een jaar en ook Antoine, Jean en Jacques overleden voor hun dertigste. Alleen de jongste dochter Sophie de Bourbon-Busset (1887-1967), genoemd naar de geliefde zus, zorgde voor een omvangrijk nageslacht uit haar huwelijk met markies Urban de Rougé (1882-1933). Net zoals de Schönburgs hebben ook deze afstammelingen een paar vreemde telefoons en mails uit Hingene gekregen. Wat dat allemaal teweeg heeft gebracht, lees je in het volgende magazine ... ■

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
Kasteel d'Ursel

Met dank aan Baudouin d'Ursel, Gert Van Kerckhoven,
Jef Paredaens en Jos Winkelmans.

Een tekening van hertogin Antonine de Mun toont haar kinderen Robert, Henriëtte, Pauline en Wolfgang terwijl ze met onder andere Joa von Schönburg, François, Antoine en Sophie de Bourbon-Busset genieten van een uitstekende lookworst. © Familie d'Ursel

LEVENDE LETTERS

Brody Neuenschwander is een grootmeester in de kalligrafie. Hij reist de hele wereld rond voor creatieopdrachten, lezingen, tentoonstellingen en opleidingen. Deze winter resideert hij regelmatig in Hingene om er de boodschappen voor de toekomst te vereeuwigen op de muren van het kasteel.

Brody behaalt een doctoraatsdiploma in de kunstgeschiedenis, maar besluit zijn leven en werk te wijden aan de kalligrafie. 'Als kleine jongen van tien was ik al enorm gefascineerd door het schrijven van mooie letters. Eerst als autodidact, daarna volgde ik jarenlang opleidingen in Amerika en ver daarbuiten om me er verder in te verdiepen. Ik maakte kennis met de geschiedenis van de kalligrafie in Europa, de Arabische wereld en het Verre Oosten. Toen ik afstudeerde, was het voor mij heel vanzelfsprekend om nog verder te gaan experimenteren met kalligrafie en er mijn beroep van te maken.'

Het woord kalligrafie komt uit het Grieks en betekent letterlijk 'mooi schrift'. De benadering van Brody Neuenschwander verheft die schoonschrijverij tot kunst.

Hij daagt de kijker uit om op een vernieuwende manier naar letters en schrift te kijken. 'Ik probeer in mijn werk een stap verder te gaan dan sierlijke, mooi geschreven letters. Ik blaas er leven in. Voor mij is een vrije en expressieve omgang met het schrift onontbeerlijk. Net zoals een muzikant van muzieknoten en toonladders nog een melodie of muziek moet maken, probeer ik alfabetten tot leven te brengen en er een emotionele diepgang aan te geven.'

Brody is Amerikaan maar woont al meer dan twintig jaar in Brugge. 'Ik ken Brugge al heel lang. Tijdens mijn eerste jaar aan de universiteit koos ik een vak over de Vlaamse primitieven. Ik kwam toen al verschillende keren naar België om hun werk te bewonderen. Later leerde ik mijn

Vlaamse vrouw kennen in Londen. Ik gaf er les kalligrafie; zij was mijn studente. En zo ben ik uiteindelijk in Brugge beland.'

Aan het begin van zijn carrière maakt Brody via een gemeenschappelijke vriend kennis met de Britse regisseur Peter Greenaway. Intussen werken ze al meer twintig jaar samen. Hun eerste ontmoeting resulteert in de film *Prospero's Books*. Brody's pen kreeg er een actieve rol als 'tegenspeler' van John Gielgud. 'Mijn pen werd letterlijk een levend wezen. Het krassen op papier fungeerde als een stem, de bewegingen moesten expressief zijn en emoties uitdrukken. Zowat alles wat de traditionele kalligrafie me had geleerd, gooide ik er overboord.' *The Pillow Book* – eveneens een film van Greenaway waarin kalligrafie de hoofdrol kreeg – was nog ambitieuzer. 'We kalligrafeerden er op naakte lichamen wat best wel een hele uitdaging was. Een menselijk lichaam in beweging heeft immers een veel complexere vorm dan een vlak papier. Het was bovendien een moeilijke zoektocht om de juiste stijl te vinden. Het was een oosters verhaal, maar we wilden het in een westerse stijl gieten. We wilden geen pseudo-Japanse kalligrafie maken, zoals je die wel eens ontmoet in goedkope sushirestaurants. De productie van de film heeft uiteindelijk ruim twee jaar in beslag genomen. Ik schreef er niet alleen op lichamen, maar ook op boeken en allerlei andere objecten. Ook de boven- en ondertitels waren in kalligrafie. Het resultaat was indrukwekkend en *The Pillow Book* is een echte cultfilm geworden.'

Recent werkte Brody nog in opdracht van modeontwerper Dries Van Noten. Hij kalligrafeerde de namen van meer dan honderd gasten op de borden voor een chic diner in Parijs. 'Normaal zou ik zo'n opdracht niet aanvaarden, maar ik hou wel van het werk van Dries en werkte eerder al met hem samen. Ik kreeg een gastenlijst met meer dan honderd namen en kalligrafeerde ze in enkele uren zorgvuldig op de borden. De tafeldecoratie zag er heel bijzonder uit. Ik verzekerde hen nog dat de borden afwasbaar waren, maar dat bleek achteraf niet meer nodig. Elke gast heeft zijn bord mee naar huis genomen ...'

Brody schreef een indrukwekkend oeuvre bij elkaar, op de meest uiteenlopende dragers. Hij werkte voor film en theater, beschreef keramiek, glas, papier en stof en maakte monumentale werken op museummuren. Wanneer we hem ontmoeten, midden oktober, is hij net terug van La Fondation Louis Vuitton in Parijs. Hij werkte er mee aan de scenografie van *Îcônes de l'art moderne*, een tentoonstelling over de Russische kunstverzamelaar Chtchoukine. 'Ik beschreef er een muur van vijf bij tien meter met letters zo groot als mezelf. Het was redelijk intens, maar wel boeiend. Omdat de letters zo groot waren, moest ik keer op keer de stelling op en af om het resultaat vanop een afstand te kunnen bekijken. Bij het schrijven moest ik ook enorme armbewegingen maken. Ik voelde me net een sportman.'

Brody houdt wel van veelzijdigheid. 'De ene keer vraagt men mij om puur ambachtelijke en duidelijk leesbare letters, de andere keer kan ik me helemaal laten gaan en er op los experimenteren. Recent verbleef ik tien dagen in Moskou voor een kleine tentoonstelling met mijn werk en om er een gastcollege te geven op een congres voor Russische typografen. De regels voor letterontwerp zijn heel streng voor een typograaf: de leesbaarheid staat centraal en hij moet rekening houden met technische aspecten van digitale verwerking. Ik ben zelf geen typograaf, maar ik gebruik de computer soms om mijn schrift af te werken. Ze stonden er in Moskou versteld van hoe vrij ik als kalligraaf omga met letters.'

Begin november schrijft Brody alvast een eerste kamer in het kasteel vol met boodschappen voor de toekomst. Ze werden ingestuurd door de afstammelingen van de twee gravinnetjes en van tapiissier Josephus Huygelen, door leden van de familie d'Ursel en door de mensen die het kasteel restaureerden of er nieuw leven brachten. De andere kamers worden later in de winter muur per muur volgeschreven. 'Om het werk te verlichten, zal er in het kasteel een stelling aanwezig zijn, die zo breed is als de muur. Wellicht krijg ik later ook hulp van assistenten. Het schrift dat ik zal

gebruiken, sluit aan bij dat van *Prospero's Books*. Ik vertrek van historische letters, die refereren aan de achttiende eeuw, maar ik zal er vrij mee omgaan. Ik ga de letters sierlijker maken, zodat ze er meer hedendaags zullen uitzien. Schrijven doe ik met een penseel en grijsbruine verf, afgewisseld met roestbruin om bepaalde woorden te benadrukken. De precieze kleur zal ik aanpassen aan de kamers en kies ik ter plaatse. Omwille van het effect op de muur zal ik met plakkaatverf schrijven en er acryl aan toevoegen om de verf goed te laten hechten.'

De boodschappen zullen nog een laatste keer te bezichtigen zijn in maart 2017. Daarna worden ze voor eeuwig verborgen achter de wandbespanningen. Het tijdelijke karakter maakt dit project zo uniek volgens Brody. 'Je bekijkt het best op z'n Japans. In elk traditioneel Japans huis is er een nis met bloemen en een stukje papier met kalligrafie. Elk huis heeft ook een ladenkast met verschillende teksten erin. Naargelang de gelegenheid en de gasten, worden de boodschappen in de nis aangepast. Het tijdelijke karakter krijgt zo veel meer betekenis en maakt de boodschappen uniek en bijzonder. Net zoals bloemen, die zo mooi en delicaat kunnen zijn, omdat ze ook broos zijn en verwelken.' ■

VEERLE MOENS
Kasteel d'Ursel

A POCKET SIZE ORCHESTRA

Vijf jonge mensen, wiens muziek even baldadig klinkt als hun namen doen vermoeden. Géraldine Clément, Panagiota Giannaka, Diede Verpoest, Alexandra Celek en Tim Mulleman vormen samen het internationale kamermuziekkwintet Tmesis. Met twee blazers, twee strijkers en een piano is het gerust een miniatuurorkest te noemen. Zeker is dat het van die uitdaging zijn handelsmerk heeft gemaakt.

Tim Mulleman: 'Het vertrekt allemaal vanuit een fascinatie voor werken die minder voor de hand liggen. Zo is de *Eerste Kamersymfonie van Schönberg*, die we voor Klara Supernova hebben ingezonden, eigenlijk een werk voor vijftien instrumenten. Een leerling van Schönberg heeft het gearrangeerd voor vijf instrumenten. Al die verschillende lijntjes zijn dus gereduceerd tot vijf instrumenten, die al die muziek op hetzelfde moment moeten realiseren. Ongelooflijk, toch. Het is echt een uitdaging om dat gespeeld te krijgen met een klein kwintet. We hebben trouwens zelf ook eigen arrangementen gemaakt, zoals met *Prélude à l'après-midi d'un faune* van Debussy. Beide werken staan op het programma in het kasteel.'

Supernova

Tmesis is nog een jong gezelschap: ze bestaan amper een jaar. 'Op zich kennen we elkaar al veel langer van in het Conservatorium van Brussel, waar we vaker met elkaar samengespeeld hebben in andere formaties. We houden allemaal van de zoektocht naar steeds een andere uitdaging. Op een bepaald moment zijn we uitgekomen bij dat stuk van Schönberg, waarin we ons alle vijf hebben kunnen terugvinden. We hebben er eind 2015 heel intens aan gewerkt. Vlak voor de deadline hebben we het ingestuurd voor Supernova, de wedstrijd van Klara voor debuutensembles.' Dat was blijkbaar een goed startpunt, want begin 2016 won Tmesis Supernova en vanaf toen ging de bal aan het rollen. Het kwintet speelde sindsdien al op het Klarafestival, het

Portugese HARMOS Festival en het festival Midis-Minimes. Ze zijn met de groep ook in residentie bij het Conservatorium van Brussel.

‘Zo’n residentie is weggelegd voor studenten die hun studies er hebben afgerond en onder leiding van docenten van het Conservatorium een ensemble hebben uitgebouwd. We mogen er repeteren, we worden gecoacht zonder student te moeten zijn en er zijn samenwerkingen met het Conservatorium. Een onuitsproken verplichting is misschien dat het ensemble goed moet draaien en dat we die samenwerking met het Conservatorium ook effectief aangaan. We moeten zoveel mogelijk concerten spelen, maar daar helpen zij ons ook bij. Het moet dus een beetje van twee kanten komen, zoals in elke mooie samenwerking. De combinatie van Supernova en de residentie in het Conservatorium zet een jong ensemble meteen op de kaart en in de kijker. Het is daarnaast de beste ervaring die je kan opdoen om te groeien, ook muzikaal. En het feit dat er zoveel ogen op je gericht zijn, geeft een fijne druk mee. We werken op regelmatige basis, we spelen regelmatig. Die drijfveer is tof en voelt als een duwtje in de rug.’

Breepunt

‘Onze klarinettiste is Grieks, dus van zover komt onze naam niet. Toch is Tmesis geen evidente keuze. Het is oud-Grieks voor een retorisch stijlfiguur. Een letterlijke vertaling heeft het niet, maar het betekent zoveel als een breepunt, een snijding. Dat moet je natuurlijk niet te letterlijk bekijken in de zin dat we met de traditie zouden afrekenen of dat we iets radicaals zouden doen waar iedereen van ondersteboven is. Maar we willen wel op drie vlakken breken. Ten eerste met de programmatie. We plaatsen ogenschijnlijk heel uiteenlopend repertoire naast elkaar. Ik zeg ogenschijnlijk omdat het werken zijn die wel hetzelfde doel hebben, namelijk vernieuwing. Ze doen dat gewoon op een totaal verschillende manier en dat contrast spelen we uit. We houden er bijvoorbeeld van om “lichte muziek” te

spelen na een stuk van Schönberg dat op de rand staat van absolute moderniteit. In die situatie merken we steeds aan het publiek, jong en oud, dat vooral de energie van zo’n stuk en de manier van samen spelen de dingen zijn die de mensen doen blijven luisteren.’

‘We willen ook breken in de uitvoering van de werken zelf. Vaak werken we met monumentale, grootse orkestwerken die we zelf arrangeren voor ons kleine kwintet. Logischerwijs brengt dat een heel nieuwe interpretatie met zich mee. De muziek moet op een totaal andere manier gespeeld worden. Tot slot zijn we een ensemble van variabele geometrie, zoals men dat noemt. Dat is een ensemble waaruit je ook eens een trio kan nemen om een bepaald werk te spelen. In het kasteel zullen we bijvoorbeeld een Schumann-trio spelen, een duo voor klarinet en fluit, en ook eens een duo voor de strijkers. We zijn variabel maar uiteraard binnen ons kwintet, dus er zullen geen muzikanten van buitenaf meespelen.’

‘We werken met vaste muziekprogramma’s, maar die zijn flexibel. In het kasteel brengen we een concert waarvan Debussy en Schönberg de pilaren zijn. Er zijn altijd vaste kernstukken die het programma coherent houden, maar daarbinnen proberen we zoveel mogelijk te spelen met andere werken. We willen het voor het publiek en vooral ook voor onszelf fris en spannend te houden, dus we blijven experimenteren. We proberen steeds bewust voor onszelf, los van de organisator, te beslissen om een bepaald werk te laten programmeren.’

Een kwintet met orkestallures

Tmesis heeft twee blazers en twee strijkers uit een orkest geplukt en ze aangevuld met een piano, naar eigen zeggen om het harmonische pallet in te vullen. Een orkest in miniatuur dus? ‘We heten niet voor niets *pocket size orchestra*. Toch klinken we allesbehalve als een orkest. We hebben niet die massieve orkestklank, die gigantische *wall of sound*. Wij hebben een ontzettend verscheiden klank. Het is moeilijk om

die vijf verschillende instrumenten in balans te brengen, maar dat is net wat de klank van Tmesis zo specifiek maakt. Het is constant en intens zoeken. Ik denk dat het publiek dat kan horen, dat we bij elke afzonderlijke noot zoeken naar een manier om de klank van die verschillende instrumenten te laten versmelten.’

De toekomst

Elk van de muzikanten heeft zijn eigen projecten en dromen. Maar wat kamer-muziek betreft, is Tmesis overduidelijk het hoofdproject. ‘Op dit moment zetten we alles op alles in dit ensemble, omdat we merken dat we daarin onze passie kwijt kunnen. We zijn naast collega’s ook goede vrienden, dus sowieso komen we graag samen. Nu is dit de droom die we kunnen uitwerken en daar profiteren we ten volste van. Toch zijn we tussen het toeren door al een heel ander programma aan het samenstellen. Het zal draaien rond de troubadours van de 21ste eeuw en tijdens Klara in deSingel zullen we dat voor het eerst voorstellen, in een verkorte versie. Het wordt iets met meer folkloristisch getinte muziek. Klassiek natuurlijk, maar dan over mythen, sagen en legenden. Denk aan Debussy, Ravel, Bartók en Stavinisky, maar ook aan de *Dance macabre* van Vincent Dubois. We zijn ook al verder aan het denken en aan het samenwerken met andere mensen; misschien breiden we ons kwintet wel uit. Op die manier kunnen we nog meer repertoire spelen, en nog meer diverse programma’s samenstellen.’ ■

ELENA PEETERS

TMESIS • A POCKET SIZE ORCHESTRA

Zondag 4 december 2016 • 11 uur

15 | 13 | 7,5 euro (aperitief inbegrepen)

www.tmesisensemble.com

Info en reservatie

CC Ter Dilft

03 890 69 30

www.terdilft.be

THE BEAUTY OF THE BEAST

Dierenkunst van oude en nieuwe meesters

© Wim Delvoye · *Qamsar*, 2016 · 97 x 46 x 58 cm · Persian carpet on polyester mould

De kunstgeschiedenis begint met dieren: meer dan 30.000 jaar geleden werden ze al door mensen vastgelegd in muurschilderingen. In de eeuwen daarna hebben afbeeldingen van dieren vooral een symbolische functie. Vanaf de middeleeuwen figureren dieren op allerlei schilderijen, maar vanaf de 17de eeuw worden ze heuse hoofdrolspelers.

Voor deze tentoonstelling selecteert het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen werk van kunstenaars uit de 17de, 18de en 19de eeuw. Op hun schilderijen vinden we de dieren die eeuwenlang thuis waren in en rond een kasteel: gezelschapsdieren, zoals katten en honden, maar ook neerhofdieren, zoals kippen, konijnen, koeien, paarden, schapen, geiten, varkens en ezels.

Alle grote namen uit de dierenkunst zijn van de partij: van Roelant Savery en Frans Snijders over Jacobs Jordaens en Paul de Vos tot Charles Verlat en Henriëtte Ronner-Knip.

The Beauty of the Beast combineert en confronteert deze oude meesters met tientallen hedendaagse kunstenaars.

De selectie is nog volop bezig, maar we verheugen ons alvast op Atelier Les Deux Garçons, Karin Borghouts, Caroline Coolen, Jean-Luc Cornec, Wim Delvoye, Mandy den Elzen, Stief Desmet, Jan Fabre, Laura Ford, Jef Geys, Idiots, Jeroen Lemaitre, Richard Mas, Linda Molenaar, Ronny Paesbrugge, Erwin Peeters, Alet Pilon, Thierry Poncelet, Sarah Reynders, William Sweetlove, Mieke Teirlinck, Ferry van Tongeren & Jaap Sinke, Stephan Vanfleteren, Koen Vanmechelen, Marja van Putten en Willy Verginer.

PRAKTISCH

van 25 mei tot 15 oktober 2017

Open voor individuele bezoekers op zon- en feestdagen

Groepsbezoeken na afspraak op alle andere momenten. Verzamel nu al een groepje familie of vrienden en leg je favoriete datum vast via info@kasteeldursel.be

Bekijk de groepsarrangementen op www.kasteeldursel.be

Melikyan Piano Duo

Melikyan Piano Duo

Vier handen op één...piano

Donderdag 3 november 2016 · 20.30 uur
17 / 14 / 8,5 euro

De Armeense Sofya en Hayk kennen elk als solist een indrukwekkende internationale carrière. Maar wat bleek toen de pianisten in 2013 hun krachten bundelden? Het Melikyan Duo is veel meer dan de som van de delen. Ze brengen – op één piano – een repertoire dat zowel het klassieke werk omvat als hedendaagse componisten. In dit aanstekelijk programma krijgen we werk van Bach, Debussy en Rachmaninov. Maar ook Hayk Melikyans eigen *Echos of Altar* wil dit vurig duo jullie niet ontzeggen.

Info en reservatie
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

Close Opera · Halloweenconcert

Donderdag 10 november 2016 · 20.30 uur
18 / 15 euro

Close Opera serveert een zwarte mis die elk publiek de rillingen over het lijf jaagt. In een barokke encenering maar steeds met een knipoog duikt het gezelschap in duistere regionen en brengt operaklassiekers van Verdi, Mozart, Händel, Dvořák en Purcell. Vampieren, heksen, Frankenstein, Dracula, *The Phantom of the opera* ... de operawereld is bevolkt met creaturen die je liever niet in het donkere park tegenkomt!

Info en reservatie
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

Pianorecital met Luc Devos

Zondag 13 november 2016 · 15 uur
16 / 14 / 12 / 8 euro

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert het DurlETFonds een pianorecital in het kasteel. Dit keer speelt Luc Devos werken van Schubert, Chopin, Debussy en Durlët.

Info en reservatie
Emmanuel DurlëtFonds
03 238 98 64
andrea.durlet@skynet.be

Winterbal

Zaterdag 26 november 2016 · 20 uur
65 euro (incl. initiatie in de namiddag, drank en versnaperingen)

Het Winterbal is een mooie traditie. We ontvangen je opnieuw met flakkerende kaarsen op de oprijlaan, drank en versnaperingen in de spiegelzaal en natuurlijk een uitgebreid dansprogramma in de vestibule.

Net zoals bij de voorbije Kasteelfeesten keren we terug naar 1830. Het ensemble 'Les Pantalons' speelt ten dans op pianoforte, viool, flageolet en cornet à pistons. Dansmeester Lieven Baert leidt je door de passen en figuren van enkele walsen, quadrilles, allemandes en mazurka's.

Tussendoor kan je de bovenverdiepingen van het kasteel verkennen en met je favoriete gezelschap poseren voor onze huisfotograaf. Zoals gewoonlijk voorzien we nog enkele mooie randactiviteiten in de aangrenzende salons.

De dresscode is de mode uit 1830: schapenboudmouwen voor de dames, gilet en jas voor de heren. Het schijnt dat op het platteland de mode iets trager evolueert dan in

de stad: jurken uit de empire- of regencytijd (1800–1815) kunnen daardoor met een paar eenvoudige ingrepen ook in 1830 sociaal aanvaardbaar zijn ...

Wil je ook komen meedansen op het Winterbal? Wees er dan snel bij, want het aantal plaatsen is beperkt! Voorafgaand aan het bal (14–17 uur) kan je deelnemen aan een gratis dansinitiatie.

Info en reservatie
kasteel d'Ursel

Tmesis · A pocket size orchestra

Zondag 4 december 2016 · 11 uur
15 / 13 / 7,5 euro (aperitief inbegrepen)

Lees meer op pagina 12 en 13.

Info en reservatie
CC Ter Dilft
03 890 69 30
www.terdilft.be

Een uniek fotomoment

Al tientallen edities liep het parcours van de Dodentocht door Hingene, netjes rond het kasteeldomein d'Ursel. De organisatoren droomden er al langer van om de wandelaars door het park te sturen. Deze zomer ging die droom eindelijk in vervulling.

Meer dan 12.600 deelnemers werden in stijl ontvangen. Bij het binnenwandelen door de grote poort weerklonk muziek van Händel. De ramen van het kasteel werden feeëriek verlicht en langs het parcours stonden tientallen kaarsen. De doortocht langs het kasteel – ongeveer tussen 1 en 3 uur 's nachts – was ongetwijfeld een van de mooiste stukjes van de Dodentocht. Smartphones gingen dan ook gretig de lucht in voor een blijvende herinnering. Volgend jaar brengen we de sportievelingen graag opnieuw in de juiste sfeer, helemaal klaar voor een nog lange nacht.

